

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

Manuscrisurile nu se napoiază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefracate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Procesul unei cununi.

(a) Nu este cel dintău cas și ne temem, nici cel din urmă nu va fi, că gendarmii ungurești să pătrundă în bisericile noastre și prin acte de violență să necinstească altarul lăcaș al lui Dumnezeu, apărătorul și mângăitorul creștinilor. De astădată pandurii cei cu sufletul păgân au fost asmuțiți să calce biserica din Tebea, pentru ca să răpească de la sinul altarului o cunună nevinoasă, acel semn de pietate, cu care s'a simțit îndatorată după obiceiul creștinesc o tinerime bravă și recunoscătoare memoriei celui mai mare mort al neamului românesc de dincoace de Carpați. Har' că nu cumva să stăm la îndoaie și să credem, că această îndoaie violentă a simfoniului nostru național și religios a fost numai o faptuire dobitocească a unor inconștienți de crima săvârșită și cel mult lacomi după distincțiuni și avansări, eată vine judecătorul cu diploma academică de la Baia-de-Criș și pornește goana împotriva a trei iuriști români învinuindu-i, că prin depunerea cununii pe mormântul lui Iancu au călcat legea țării, au agitât în contra religiei.

Gazetele ungurești înregistrează satisfăcute pasul judecătorului Bigner, care cu toată că poartă nume nemțesc, ori doară chiar pentru aceasta, a început cel dintău acțiunea de răsunare pentru reacțiunea produsă în sinul poporului român prin insulta de la Alba-Iulia.

În țeara aceasta, unde talmudul ocărnuște în locul evangheliei, unde însăși constituția protegează pe cel lipsit de religie, în țeara Jidovilor și a păgânilor, nu ne mai poate surprinde nici o prigonire, nici o insultă, nici o nedreptate. Niște nebuni furioși își fac mendecele în țeara aceasta, ear' noi oamenii căutați de atâtea vânturi, astăzi cel mult îi putem compătimi, ear' mâne vom rîde de ei cu hohot și apoi îi vom trimite acolo, unde li se cuvine să hălăduască: la pușcărie și la balamuc.

Dacă insistăm totuși asupra prigonirii îndreptate în contra celor trei universitari români pentru o cunună, o facem, fiind că aflăm într'nsa elemente nouă într'u aprecierea prigonitorilor.

Sunt acușați de agitație în contra religiei niște tineri, cari au manifestat cel mai intim sentiment de religiositate, așa cum se obișnuște și se permite în sinul bisericii noastre ortodoxe. E ridicol chiar și numai gândul unei astfel de agitații în mintea unui om, care cunoaște poporul românesc. Se poate însă că înțeleptul județ a banuit vre-o agitație în contra unei anumite religii, străină de religiea cultivată în biserica noastră, agitație d. e. în contra religiei reformate, unitare sau mosaice. Cum însă zilnic ni se dau probe convingătoare, că în Ungaria însăși politica de stat subminează

autoritatea bisericii și influența moralizatoare a religiei, este evident că avem de a face cu o nouă perfidie și violență jidovească.

Se vede că hegemonii noștri au înțeles în sfârșit, ceea ce noi de mult le-am profetis-o, că nenumăratele procese, ce ni se fac pe tema agitațiilor naționale, nu sunt nici decum în stare de a ne slăbi pe noi, ci sunt cea mai dureroasă demascare a lor. Dacă nu știu altceva, apoi din mulțimea prigonirilor naționale, lumea s'a putut convinge, că în Ungaria există naționalități, există o chestiune națională, care trebuie lăcuată. Dar' interesul „ideii de stat” cerea ca o astfel de chestiune să nu existe, să se asundă, să se sugrume. Prin urmare cea dintău grijă a guvernărilor a fost, ca vocea naționalităților să nu mai răsună în parlament. Apoi au desființat partidul și comitetul nostru național, ca să nu mai răsunăm nici afară de parlament. În fine brevi manu au decretat, că națiunea română peste tot nu există în țeara aceasta, ci numai cetățenii maghiari cu „buză” române.

În seria asta de argumentări și dispozițiuni de nobis sine nobis au ajuns astăzi acolo, că nouă Românilor curat numai buză românești ne mai recunosc. Au ajuns să ne tăgăduiască până și inima și simțimintele noastre naționale. Aceasta este nota cea mai caracteristică a procesului pornit pentru manifestarea dela Tebea. Nu motive naționale (zie ei) au mănât pe cei trei tineri români să încununeze mormântul lui Iancu, ci gândul pervers de a comite un delic în contra religiei. Știu ei bine, că punând chestiunea pe teren național, ar provoca la o acțiune solidară întreaga noastră tinerime universitară și aceasta i-ar gena tot așa de mult, ca și solidaritatea tinerimii în faimosul proces al Repliciei. Mai ales în situația politică actuală se ved nevoiți a evita dificultăți de felul acesta sau cel puțin a le atenua. Astfel pericunauții gazetari din Budapesta se făceau mai deunăzi, că nu înțeleg tot rostul revoltei noastre sufletești în afacerea Iancu. Presentându-ne lumii ca pe un popor lipsit de simțul recunoștinței naționale, au căutat să ne infumeze prin bănuială, că și față de Iancu, până a fost în viață, Românii s'au purtat în modul cel mai ingrât. Numai astfel se poate explica, cum de acest Cincinnatus al Românilor după împlinirea misiunii sale a trăit atât de simplu, retras în mijlocul cetățenilor, cari cu puțin mai înainte tremurau la auzul glasului lui dictatoric. De sigur, că acești gheșeftari în toate, nici nu se pot împăca cu gândul, că vremurile de acum ar mai pute produce martiri adeverați, caractere ideale, de felul lui Avram Iancu.

Inchinători de idoli și la Kossuth Lajos, care a știut să-și agonisească pe zile negre pentru sine și toată familia sa preamărirea sgomoasă și darurile nației maghiare și ingrășat de acestea a trăit boerește

până la adânci bătrânețe pe clasicul pământ al Italiei — ei nu vreau să înțeleagă, că tocmai în punctul acesta vedem noi culmea onestității eroului nostru, care a refuzat în modul cel mai categoric ori-ce distincțiune, ori-ce recompensă, cu care au voit să-l onoreze aceia, pentru cari el se luptase. Nimic pentru sine și totul pentru națiune: iată principiul adevăratului martir național, la mormântul căruia azi toată românimea se închină.

În zadar vor violeni în potriiva noastră, în zadar vor căuta să ne discrediteze înaintea propriei noastre conștiințe. Violencia și calomnia sunt arme tot atât de rușinoase ca și terorismul dușmanilor noștri.

Credem a nu fi în rătăcire, când susținem, că în tabăra contrară s'a operat o schimbare, de tactică față de noi. Acum „daco-româniștii” și „pauslaviștii” și mulțimea „trădătorilor de patrie” sunt în plăcuta pozițiune a cetii următoarea constatare a unui fruntaș ziar unguresc: „N'avem cauză să ne spărim de agitațiunile naționalităților și să fim neliniștiți, precum nici interesul nostru nu e, ca despre acestea să ne facem prea întunecoase tablouri”.

Gura păcătoșului adevăr grăiește. Schimbarea aceasta în felul de gândire, în tactica politice de stat se ilustrează, precum am arătat, și prin procesul pentru „delict în contra religiei”, ce se va pertracta în 13 Februarie la Baia de Criș.

Suntem convinși, că entusiaștii noștri tineri vor demasca lașitatea și perversitatea acusei ridicate în contra lor. Alătura cu ei protestăm și cerem pedepsirea celor ce au îndrăsnit să calce biserica și să producă scandal insultând simțimintele de pietate, cu cari suntem datori celor morți. Căci pe numele lui Christos o spunem, că nu vom suferi păgânii în casa lui Dumnezeu. Iar dacă mulțimea păgânătății nu ne vor mai îndura nici în biserică, atunci ne vom retrage, ca vechii creștini, în peșteri ascunse și prin hecatombe, pentru ca acolo cu atât mai ferbinte să putem ruga pe Dumnezeu pentru mântuirea noastră.

Constatăm că „Tribuna” a ajuns deja la al IV articol (dintr'o serie) asupra rentei, continuând să discute câte de toate, și mai ales să acuze, dar' nota diplomatică adresată (în Decembrie 1898) de dl Sturdza baronului Aerenthal nici până în ziua de azi n'a publicat-o.

Renta în Camera României. Marți dl Delavrancea, raportor al proiectului de lege privitor la rentă, a depus proiectul la biroul Camerii. Eri s'a și început discuția. Dintre opoșanți s'au inseris să ia cuvântul d-nii Ioan I. Brătianu și P. Carp.

Presă maghiară și dl Sturdza. Întreaga presă maghiară, în primul rând „Magyarország”, „Pesti Napló”, „Hasánk” și celelalte, în numărul dela 9 Februarie înregistrează nota diplomatică pe care dl Sturdza a adresat-o baronului Aerenthal, propunând cu suma de 962.000 lei, echivalentul rentei anuale, să se depună la mitropolia din Sibiu.

Ziarele maghiare fac să reiasă caracterul primejdios pentru Unguri al planului dlui Sturdza și exprimă satisfacția, că nici Bányffy nici Széll n'au vrut să primească propunerea dlui Sturdza, care era să însemneze o victorie a României.

Epilog la prigonirile banffyane. Se știe că din cauza prigonirilor puse la cale sub Bányffy, ziarul italian „Difesa” din Fiume își mutase domiciliul politic și apărarea la Susak, pe teritoriu croat, unde măsurile extraordinare banffyane nu aveau valoare.

Se scrie acum din Fiume că numărul ziar va apare earăși în Fiume și încă în fie-care zi.

Revisuire. „Hasánk” (dela 9 Febr.) cere cu toată energia revisuirea legii comerciale. Cererea aceasta a formulat-o și profesorul universitar Nagy Ferencz, în revista „Jogtudományi Közlöny”.

Și mai important este că aceiași idee a fost dezvoltată în ședința de alături a Dietei de kossuthistul Mezössy Béla.

Toți mărturisesc că actuala lege prea este liberală, prea dă teren larg mercantiliștilor (înțelegi: Ovremei!), așa că dacă nu se vor lua urgente măsuri, printr'o revisuire, se discreditează întreg comerțul țării, ear' cetățenilor, o mână de mercantiliști (Ovremi) vor aduce, ca și până acum, pagube imense.

Ei între ei. „Magyar Szó” în numărul său dela 9 Februarie scrie un articol energic împotriva guvernului Széll. Il acuză că în urma fuziunii cu apponyștii a desertat dela principiile (și) vechiului partid liberal, dând tot mai mult teren noilor săi aliați înspre paguba... celor vechi.

Articolul se termină: „Programa vechie trebuie să învingă, noul sistem nu ne privește.”

Sub titlu „Pactul dela Brașov” scrie un al doilea articol, în care-l învinuște pe Széll că a pierdut cu... Daco-români!

Ceea ce ni-se pare însă mai comic, este articolul „Concesiuni naționalităților”. Széll a hotărât anume ca marele tablou al lui Munkácsy, „Descălcarea Ungurilor”, să fie așezat la muzeu, ear nu în palatul nou dietal nefiind aici loc destul.

Ciracii lui Bányffy au tras din asta concluzia că Széll cară a pactat: de dragul naționalităților și deci, drept concesie, nu vrea să așeze tabloul în edificiul Dietei, pentru a nu ofensa astfel susceptibilitatea... naționalităților...

Spus am noi dela început că Bányffy fac foarte hazlie.

INTREBĂRI PRECISE. Deoarece ziarul lui Bányffy face într'una zarvă mare pe chestia rentei dela Brașov, a leilor valahii, cum scrie „M. Szó”, „Hasánk” pune și ea întrebarea:

„Din ce izvor străin s'au adunat cele două milioane ce s'au cheltuit (sub Bányffy) la alegeri? Cheltuitu-s'au aceste sume până la cel din urmă ban în alegeri? Ori a mai rămas ceva?”

Facem prinsoare însă, că Bányffy nu va da nici un răspuns.

Calendarul „Bibliotecii Noastre pe anul 1900”, întocmit de dl. E. Hodoș, apărut cu un interesant cuprins. În partea literară cuprinde lucrări de Eminescu, Coșbuc, Alexandri cu portretele acestor trei mari poeți. Afară de aceasta mai publică amintiri din 1848; Avram Iancu în 1852; D'ale economiei de casă: Cum se coace pâinea bună? Apoi anecdote și haz. Pe lângă partea calendaristică se află numele tuturor preoților și învățătorilor din dieceza Caransebeșului, precum și regulamentul pentru facerea examenului de calificare la Institutul pedagogic din Caransebeș. Prețul unui exemplar: 28 cr., plus porto 5 cr. A se adresa a: E. Hodoș Caransebeș.

„Revista Economică”, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare la 10 a fiecărei luni în Sibiu sub direcția Dr.ului Cornel Diaconovici. Nrul 12 (Anul I.), din 10 Decembrie a. c. are următorul cuprins: La finea anului. — Ridicarea șontului, de I. Vătășan. — Introducerea

obligatoare a valutei de coroane. — Încheierea anuală a conturilor la bănci, de I. Vătășan. — Despre negocierea efectelor, de I. Popescu. — Jurisdicțiune: Deciziuni curiale: Transcrierea de acțiuni nominative, Bon ul, Provișiunea, Cambia, Prescripțiunea. — Afaceri de dare: Blanchete noue de cambii. — Agricultură: Situațiunea agricolă, Altoi grațiuți, Provișiuni de viță de vie — Revista financiară: Rducerea etalonului Băncii austro ungare, Situațiunea, Notarea procentuală a efectelor în Buletinul oficial al Bursei din Viena. — Cronică: În amintirea lui Stroescu, „Pământ și națiune” Depozite de stat la bănci, Ridicarea procentului pentru depozite în Viena, Valuta nouă. — Literatura economică: „Anuarul financiar”. — Bibliografie. — Trageri la sorți. — Amortisări. — Bursa de efecte din Viena și Budapesta. — Bursa de efecte din București. — Bursa de mărfuri din Budapesta. — Inserțiuni.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipat de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4/0 4 1/2 și 5/0

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220 — 64

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fânt Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Calendarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim călindar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. poro postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului”

La comande mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului”.

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului”

următoarele opuri:

1.) „Calendarul nostru” — pe 1900. prețul	cor. — 60 fil.
2.) „Amicu Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practie în cause administrative. Prețul	„ 1.— „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul	„ 2.— „
4.) „Judecătorile cu jurații” — de Teodor V. Păcățeanu, prețul	„ —80 „
5.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățianu, prețul	„ 2.— „
6.) „Principiile politice”, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățianu — prețul	„ 4.— „
7.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	„ 2.50 „
8.) „Răsboiul pentru neatârare” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Resb oiului	„ 1.20 „
Prețul „Coroanei”	„ 1.60 „
9.) „Din vremuri apuse” — de Judita Secula născ. Truția — prețul	„ 1.— „
10.) „Vieritul” — de Petru Vancu, prețul	„ 1.— „
11.) „Teoria Dramei” — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	„ 3.60 „
12.) „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu. Preț:	„ 1.60 „
13.) „Cuvântări bisericesti” — traduse de Ioan Genț. Preț.	„ 5.— „
14.) „Pribeag” — de Ioan Iosif Sceopol, preț	„ 1.50 „
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz prețul	„ 1.20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sêrbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fileri spese postale.